

Informatie over het raadswerk

Gemeenteraad

De gemeenteraad is volgens de grondwet het hoogste orgaan binnen het gemeentelijk bestuur. De gemeenteraad bepaalt dus het beleid van de gemeente en controleert de uitvoering van dat beleid. Dit komt vooral tot uitdrukking in het budgetrecht, dus het recht om geld beschikbaar te stellen voor gemeentelijke activiteiten, die door het ambtelijk apparaat onder aansturing en verantwoordelijkheid van het college van Burgemeester en Wethouders (B&W) worden uitgevoerd.

In de samenleving wordt nogal eens gedacht, dat de burgemeester de baas is in de gemeente, maar dat is dus niet juist. Wel is de rol van de burgemeester belangrijker geworden door de invoering van het dualisme. Het college van Burgemeester en Wethouders (B&W) heeft, onder aanvoering door de burgemeester, een eigen verantwoordelijkheid naast de gemeenteraad.

Raadscommissies

De gemeenteraad kent raadscommissies, die ieder een deel van het gemeentelijke beleidsterrein voor hun rekening nemen. Net als in de gemeenteraad zijn alle fracties ook vertegenwoordigd in de raadscommissies. Zij leveren ook de voorzitters van de raadscommissies.

Omdat u als lid van de fractie altijd bepaalde beleidsterreinen voor uw rekening neemt ligt het voor de hand dat u lid wordt van de raadscommissies, waar de onderwerpen van uw voorkeur worden behandeld.

Dualisme

In 2002 is er het nodige veranderd rondom de gemeenteraad. Er moest meer politiek debat in de raad komen om zo burgers meer bij de politiek te betrekken. Om dat te bereiken werden de verantwoordelijkheden van gemeenteraad en college gewijzigd. De raad bepaalt en controleert het beleid. Het college bereidt plannen voor en voert uit. Wethouders zitten daarom ook niet meer in de gemeenteraad. Doel is om het debat tussen politieke partijen in de raad te versterken. Ook zou de raad haar volksvertegenwoordigende rol beter moeten gaan spelen. Dat laatste betekent minder vergaderen in het stadhuis en meer de boer op in de stad. Raadsleden moeten dus niet alleen goed kunnen vergaderen, maar ook goed met de Rijswijkers kunnen communiceren. Dat laatste wordt steeds belangrijker.

Besluitvorming

In de meeste gevallen begint de besluitvorming met een voorstel van het college van B&W. Dat wordt door ambtenaren onder aansturing van de verantwoordelijk wethouder voorbereid en vervolgens in het college van B&W vastgesteld. Daarna wordt het geagendeerd in de raadscommissie, die over het onderwerp gaat. De leden ontvangen de voorstellen een bepaald aantal dagen voor de vergadering.

Als raadslid kijkt u kritisch naar de voorstellen van college om u een beeld te vormen van de gevolgen. Zijn de keuzemogelijkheden goed in beeld gebracht en is de opdrachtverstrekking (de kaders) aan het college juist geformuleerd? Of wilt u als raadslid er iets aan veranderen of toevoegen? Wat betekent het voorstel voor de bevolking en voor uw keizers? Daarnaast is het ook goed om te letten op onvolkomenheden en verborgen gebreken.

Bij belangrijke voorstellen is het goed om de betrokken bevolkingsgroepen en instellingen te raadplegen om een beeld te krijgen van hun ideeën over het voorstel. U kunt, als er onduidelijkheden zijn of als u op bepaalde punten wijzigingen wil voorstellen, contact opnemen met de betrokken ambtenaren of deskundigen raadplegen.

De belangrijkste vraag voor een volksvertegenwoordiger is natuurlijk altijd: Vind ik, als inwoner van Rijswijk, dit een goed voorstel? En zijn de belangen van de verschillende bevolkingsgroepen goed tegen elkaar afgewogen? Komt het overeen met wat wij in het verkiezingsprogramma hebben beloofd?

Vervolgens is het de vraag of u een bepaald voorstel in de fractie aan de orde stelt. Bij onbelangrijke zaken of bij routinekwesties zult u dat niet gauw doen, maar als het om belangrijke voorstellen gaat is het goed om in de fractie over het standpunt te praten. Dat betekent, dat u aan de fractie uitlegt, wat het college voorstelt en wat u erover wil zeggen bij de behandeling in de raadscommissie. Het standpunt van de fractie (ook al is het niet het uwe) brengt u in de discussie in commissie en raad in.

Als u een standpunt inneemt, dat (op onderdelen) afwijkt van het voorstel van het college van B&W, dan wilt u daarvoor in de gemeenteraad een meerderheid verwerven. In dat geval is het verstandig om van tevoren met de specialisten van de andere fracties te overleggen en - indien mogelijk - tot een gezamenlijk standpunt te komen.

In de raadscommissie vindt de belangrijkste bespreking van een voorstel plaats. Meestal gebeurt dat in tweede ronden (termijnen). Dat zijn, ook publicitair, de meeste interessante debatten, waar dan ook duidelijk wordt of er een meerderheid is voor een voorstel. Na de behandeling in de raadscommissie gaat een voorstel naar de gemeenteraad. Meestal is het daar een hamerstuk, waarover zonder discussie wordt besloten. Alleen als het een gevoelig onderwerp is of als de raadscommissie geen duidelijke besluit heeft kunnen nemen vindt er een behandeling in de raad plaats. Die wordt afgesloten met een stemming.

Als een voorstel is aangenomen dan wordt het door de ambtenaren onder verantwoordelijkheid van het college uitgevoerd. Daar bent u als raadslid niet of nauwelijks bij betrokken, maar bij belangrijke zaken is het wel goed om in de gaten te houden of het raadsbesluit goed wordt uitgevoerd. Dat kunt u doen door het zelf in de gaten te houden of door het college te vragen om te rapporteren. Tegenwoordig maakt het college ook een jaarlijks verslag, waar een aparte vergadering aan gewijd wordt.

Relatie met de samenleving

Als volksvertegenwoordiger onderhoudt u een goede relatie met de bevolking en met organisaties en instellingen die deel uitmaken van de lokale samenleving. Dat kunt u op verschillende manieren doen. De fractie houdt regelmatig een spreekuur en trekt een aantal keren per jaar op zaterdag de stad in, naar het oude centrum, het winkelcentrum of een van de wijken, om te luisteren wat er leeft bij de Rijswijkers, in de samenleving en of er misschien een probleem is waar iets aan gedaan moet worden. Als dat zo is dan heeft u verschillende mogelijkheden. U kunt het probleem aan de orde stellen tijdens een vergadering van de raadscommissie, die over het onderwerp gaat. U kunt ook een zwaarder middel gebruiken, namelijk het stellen van schriftelijke vragen aan college van B&W. Daar moet u dan binnen een redelijke termijn antwoord op krijgen. Een derde mogelijkheid om problemen of misstanden aan te pakken is het initiatiefvoorstel. In dat geval werkt u zelf, vaak in samenwerking met anderen, een voorstel uit dat in de raadscommissie en de gemeenteraad behandeld wordt.

Verder is het belangrijk om uw standpunten uit te dragen zodat de inwoners, en dus ook uw kiezers, op de hoogte zijn. Bij de vergaderingen van de raadscommissies is vaak pers aanwezig en het is dus mogelijk, dat u de volgende dag iets van uw bijdrage terug leest in de krant. Dat lukt echter lang niet altijd. Er zijn ook andere mogelijkheden om uw standpunten uit te dragen, bijvoorbeeld via een persbericht of door middel van een interview met een journalist.

Als u van tevoren overleg hebt gehad met organisaties of instellingen in de samenleving dan is het vanzelfsprekend, dat u achteraf even laat weten wat u met hun informatie en hun meningen hebt gedaan. En, last but not least, de fractie legt via de Vooruit, de website en de ledenvergaderingen ook verantwoording binnen de eigen partij.

Benodigde tijd

Laten we er geen doekjes om winden: Het raadswerk kost vrij veel tijd. U moet dan al gauw denken aan vijftien tot twintig uur per week. Een groot deel van de tijd gaat zitten in de vergaderoutine, dus de maandelijkse raads- en commissievergaderingen en vaak wekelijkse fractievergaderingen. Een raadslid heeft per maand gemiddeld 5 vergaderingen naast werkbezoeken, individuele afspraken etc.

Daarnaast is er de jaarlijkse cyclus, met een beleidsdebat, een begrotingsdebat en een debat over de jaarlijkse rapportage (die overdag plaats vinden). Deze debatten worden door de fractie meestal voorbereid in een vergadering die een hele dag of zelfs een heel weekend duurt.

Verder bent u behoorlijk wat tijd kwijt aan het onderhouden van contacten, het voeren van besprekingen en het bestuderen van de collegevoorstellen. Bijzondere zaken zoals initiatiefvoorstellen vragen meestal behoorlijk wat voorbereidingstijd.

Kortom, het raadwerk legt beslag op uw vrije tijd, en dat kan best veel zijn als u al een volledige baan hebt. Het zomerreces (juli en augustus) is dan ook een periode, waar iedereen reikhalzend naar uitkijkt. De ervaring leert, dat het goed is om de tijdsdruk goed in de gaten te houden en eventueel bij uw werkgever vrije tijd op te nemen in ruil voor een deel van uw salaris. Daar staat tegenover dat u van de gemeente een vergoeding krijgt.

Over vergoedingen gesproken: Een raadslid krijgt een bruto vergoeding per maand, een opvolger (geen raadslid, wel commissielid) krijgt een vergoeding per vergadering van de commissie. Daar staat tegenover, dat raadsleden op dit moment bijdragen aan de fractiekas, evenals opvolgers. Deze bedragen worden per periode in onderling overleg tussen fractie en bestuur vastgesteld.

Meer informatie is te vinden op de website van de gemeente: <http://www.Rijswijk.nl>